

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 1C/201/2008
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8208205877
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2025:8208205877.37

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcov 1./ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/X, D., 2./ E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, X./ C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. J. G. H. XXXX/X, A., 4./ B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, A. - D., zastúpených JUDr. Stanislavom Súletým, advokátom so sídlom Nám. SNP 1, Bardejov, proti žalovaným 1./ K. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, 2./ M. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X, 3./ O. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. P. XX, XXXX Q., E., 4./ N. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, X./ H. R., za ktorú koná Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že do dedičstva po neb. O. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, patria nehnuteľnosti v k. ú. G., a to geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX zo dňa 02.01.2024, úradne overeným Katastrálnym odborom Okresného úradu Bardejov dňa 07.02.2024 pod číslom: S./XXXX, novovytvorené parcely CKN č.: 47/1 - záhrada o výmere 154 m², 47/2 - záhrada o výmere 107 m², 47/3 - záhrada o výmere 2 m², 48/1 - zast. pl. a nádvorie o výmere 201 m², 48/2 - zast. pl. a nádvorie o výmere 73 m², 48/3 - zast. pl. a nádvorie o výmere 61 m², 48/5 - zast. pl. a nádvorie o výmere 1 m², 48/7 - zast. pl. a nádvorie o výmere 59 m², 48/8 - zast. pl. a nádvorie o výmere 50 m², 48/10 - zast. pl. a nádvorie o výmere 11 m² a 49/1 - orná p. o výmere 803 m² v podiele 1.

II. Súd u r č u j e , že do dedičstva po neb. J. F., R. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, patria nehnuteľnosti v k. ú. G., a to geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX zo dňa 02.01.2024, úradne overeným Katastrálnym odborom Okresného úradu Bardejov dňa 07.02.2024 pod číslom: S./XXXX, novovytvorené parcely CKN č.: 47/1 - záhrada o výmere 154 m², 47/2 - záhrada o výmere 107 m², 47/3 - záhrada o výmere 2 m², 48/1 - zast. pl. a nádvorie o výmere 201 m², 48/2 - zast. pl. a nádvorie o výmere 73 m², 48/3 - zast. pl. a nádvorie o výmere 61 m², 48/5 - zast. pl. a nádvorie o výmere 1 m², 48/7 - zast. pl. a nádvorie o výmere 59 m², 48/8 - zast. pl. a nádvorie o výmere 50 m², 48/10 - zast. pl. a nádvorie o výmere 11 m² a 49/1 - orná p. o výmere 803 m² v podiele 1.

III. Náhradu trov konania stranám sporu n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobcovia, ktorými pôvodne boli O. F., nar. XX.X.XXXX a J. F., R. S., nar. XX.XX.XXXX a ktorými po ich smrti v zmysle uznesení súdu podľa § 63 ods. 2 CSP zo dňa 05.10.2017 a zo dňa 27.03.2018 o pokračovaní v konaní s dedičmi sú aktuálne v záhlaví rozsudku označení žalobcovia v 1./ až 4./ rade, sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 10.12.2018, po pripustení jej zmien, naposledy uznesením súdu zo dňa 01.10.2024, právoplatným dňa 23.10.2024, domáhali, aby súd určil, že do dedičstva po neb. O. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, patria nehnuteľnosti v k. ú. G., a to geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX zo dňa 02.01.2024, úradne overeným Katastrálnym odborom Okresného úradu Bardejov dňa 07.02.2024 pod číslom: S./XXXX, novovytvorené parcely CKN

č.: 47/1 - záhrada o výmere 154 m², 47/2 - záhrada o výmere 107 m², 47/3 - záhrada o výmere 2 m², 48/1 - zast. pl. a nádvorie o výmere 201 m², 48/2 - zast. pl. a nádvorie o výmere 73 m², 48/3 - zast. pl. a nádvorie o výmere 61 m², 48/5 - zast. pl. a nádvorie o výmere 1 m², 48/7 - zast. pl. a nádvorie o výmere 59 m², 48/8 - zast. pl. a nádvorie o výmere 50 m², 48/10 - zast. pl. a nádvorie o výmere 11 m² a 49/1 - orná p. o výmere 803 m² v podiele 1, a tiež určenia, že do dedičstva po neb. J. F., R. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, patria nehnuteľnosti v k. ú. G., a to geometrickým plánom č. 34513396-157/2023 zo dňa 02.01.2024, úradne overeným Katastrálnym odborom Okresného úradu Bardejov dňa 07.02.2024 pod číslom: G1-58/2024, novovytvorené parcely CKN č.: 47/1 - záhrada o výmere 154 m², 47/2 - záhrada o výmere 107 m², 47/3 - záhrada o výmere 2 m², 48/1 - zast. pl. a nádvorie o výmere 201 m², 48/2 - zast. pl. a nádvorie o výmere 73 m², 48/3 - zast. pl. a nádvorie o výmere 61 m², 48/5 - zast. pl. a nádvorie o výmere 1 m², 48/7 - zast. pl. a nádvorie o výmere 59 m², 48/8 - zast. pl. a nádvorie o výmere 50 m², 48/10 - zast. pl. a nádvorie o výmere 11 m² a 49/1 - orná p. o výmere 803 m² v podiele 1.

2. Potom, čo konanie proti pôvodne žalovaným v 1./ a 6./ rade (N. N., nar. XX.XX.XXXX a AGRO RASLAVICE s.r.o.) a proti pôvodne žalovaným J. T. a Obci Lopúchov bolo uzneseniami súdu zo dňa 25.10.2022 (právoplatným dňa 28.12.2022) a zo dňa 06.05.2024 (právoplatným dňa 07.06.2024) zastavené, stranami sporu na žalovanej strane ostali v záhlaví uznesenia uvedené subjekty (žalovaní 1./ až 5./).

3. Titulom, na základe ktorého žiadalo sa požadované určenie, bolo vydržanie vlastníckeho práva pôvodnými žalobcami v žalobe odôvodnené tým, že títo boli bezpodielovými spoluvlastníkmi rodinného domu súp. č. 82, postaveného podľa súčasného právneho stavu na parcele CKN 48, pričom predmetný rodinný dom postavili potom, čo nadobudli predmetné nehnuteľnosti - pozemky za účelom výstavby rodinného domu od právnych predchodcov pôvodného žalobcu v 1./ rade (O. F.). Tvrдили, že od toho času žili vo vedomí, že sú podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností, po dobu držby týchto nehnuteľností nikdy neboli spory týkajúce sa ich vlastníctva a v Obci Lopúchov pôvodní žalobcovia vždy boli považovaní za ich vlastníkov. Až v súvislosti so záujmom pôvodných žalobcov darovať rodinný dom a k nemu prislúchajúce parcely svojim deťom na Správe katastra zistili, že v katastri nehnuteľností nie sú vedení ako ich podieloví spoluvlastníci. Po zistení tejto skutočnosti oslovili vlastníkov pôvodných pozemnoknižných parciel na ich mimosúdne majetkoprávne vyporiadanie, a hoci bola snaha a záujem riešiť to darovacou zmluvou, nie všetci pôvodne žalovaní pristúpili k jej uzavretiu, preto darovacia zmluva nebola zavkladovaná ani ohľadom tých žalovaných vlastníkov, ktorí uznali vlastnícke právo pôvodných žalobcov k parcelám, a preto sa musia domáhať ochrany svojich práv súdnou cestou. Na požadovanom určení majú naliehavý právny záujem z dôvodu potreby zosúladenia stavu užívacieho so stavom právnym a potrebou zápisu ich vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností.

4. V ďalšom priebehu konania vo vzťahu k jednotlivým podmienkam vydržania žalobcovia uviedli (viď ich písomné podanie zo dňa 14.12.2022 na č. I. 421 spisu), že je nesporné, že pri žalobou dotknutých pozemkoch ide o spôsobilý predmet vydržania a že bola tu splnená aj podmienka ich nepretržitej, nerušenej držby pôvodnými žalobcami po zákonom stanovenú dobu. Aj podmienka dobromyseľnosti držby podľa žalobcov splnená bola. Uviedli, že okolnosťou, z ktorej možno usudzovať existenciu dobromyseľnosti je nadobúdaci titul, z ktorého možno vyvodiť, že sa držiteľ za vlastníka dôvodne považuje a že domnienka držiteľa sa musí opierať o niektorý právny úkon alebo inú skutočnosť, na základe ktorých vec nadobudol, pričom vždy je treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej normálnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať nemal, resp. nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Na preukázanie oprávnenosti právnych predchodcov súčasných žalobcov so vstupom do užívania predmetných pozemkov a na preukázanie, že išlo od počiatku o držbu dobromyseľnú, poukázali na to, že pôvodní žalobcovia O. F. a J. F., R. S.- D. uzatvorili manželstvo dňa 26.06.1958. Po uzavretí manželstva začali bývať v rodinnom dome rodičov O. F., a to J. F. a E. F., R. A.. Uviedli, že už v tom čase rodičia O. F. disponovali stavebným pozemkom (fundušom) v obci Lopúchov, a to v rozsahu, v akom sa ujali jeho držby a užívania v rámci reálnej delby medzi vtedajšími pozemnoknižnými vlastníkmi. Poukázali na to, že vzhľadom na záujem právnych predchodcov žalobcov na osamostatnení sa po uzavretí manželstva a dispozíciu rodičov O. F. so stavebným pozemkom vhodným na výstavbu rodinného domu došlo dňa 10.05.1961 k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, ktorou J. F. a E. F., R. A. previedli na svojho syna O. a nevestu J. pozemok „na postavenie rodinného domu“. Na základe tejto kúpnej zmluvy dobromyseľne vstúpili pôvodní žalobcovia O. F. a J. F. do držby a užívania kúpou nadobudnutého pozemku vo vedomí, že nadobudli stavebný pozemok na výstavbu rodinného domu v rozsahu a hraniciach, ako ho užívali až do svojej smrti, teda v rozsahu, ktorý tvorí predmet tohto

konania. Uvedená kúpna zmluva a opísané skutočnosti sú podľa názoru žalobcov tými okolnosťami, z ktorých možno objektívne usudzovať existenciu dobromyseľnosti právnych predchodcov žalobcov v tom, že im žalobou dotknuté pozemky patria ako vlastníkom. Poukázali na to, že od roku 1961 až doteraz nikto či už z pôvodných podielových spoluvlastníkov dotknutých parciel, alebo z ich právnych nástupcov nespochybňoval vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcov k dotknutým pozemkom a toto právo až na zástupcu štátu uznali a nespochybnili ani v priebehu tohto súdneho konania, čím potvrdzujú, že ešte pred rokom 1961 došlo k reálnej delbe aj žalobou dotknutých parciel na základe ktorej ešte rodičia O. F. nadobudli predmetný stavebný pozemok na ktorom O. F. s manželkou J. postavili si rodinný dom. Dajúc do pozornosti súdu nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 484/2015 uviedli, že skutkový stav svedčí o splnení podmienok vydržania O. F. a J. F., R. S.- D..

5. Žalovaná v 1./ rade - K. L. (ktorá je sestrou pôvodného žalobcu v 1./ rade - O. F., ako vyplýva z vyjadrenia žalobcov zo dňa 09.01.2019 na č. I. 272 spisu a z k nemu pripojeného dedičského rozhodnutia D 191/69 na č. I. 280 spisu)) v priebehu konania k veci sa nevyjadřila, nárok žalobcov nespóřila.

6. Žalovaný v 2./ rade, ktorý do konania pribratý bol uznesením zo dňa 02.06.2022, právoplatným dňa 30.06.2022, po nadobudnutí spoluvlastníckeho podielu pôvodného vlastníka N. A. na parcele E KN č. 753/6 na základe kúpnej zmluvy, v priebehu konania k veci sa nevyjadřil, nárok žalobcov nespóřil.

7. Žalovaný v 3./ rade - O. F. vo vyjadrení zo dňa 10.04.2018 (č. I. 239 spisu) uviedol, že súhlasí s uplatneným nárokom žalobcov v celom rozsahu tak, ako bol predložený súdu.

8. Žalovaný v 4./ rade - N. F. vo svojich vyjadreniach (naposledy dňa 06.10.2025 a 27.11.2025) uviedol, že súhlasí so žalobou.

9. Žalovaná v 5./ rade (Slovenská republika zastúpená Slovenským pozemkovým fondom), ktorá do konania pribratá bola uznesením zo dňa 05.10.2017, právoplatným dňa 12.12.2017, k žalobe sa vyjadřila písomne dňa 24.04.2018 (č. I. 242 spisu) tak, že vo vzťahu k nej sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníctva k časti parcely reg. KN E č. 788/2, zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. G., pričom vychádzajúc z pôvodne nimi predloženého geometrického plánu GP č. XX/XXXX zo dňa 03.02.2007 má táto parcela (reg. KN E č. 788/2) zodpovedať pôvodne neknihovanej parcele č. 584 v k. ú. G.. Poukázala na § 14 ods. 1 a 2 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 180/1995 Z. z.“), podľa ktorého pozemky v zastavanom území obce prechádzajú dňom účinnosti tohto zákona do vlastníctva obce, na ktorej území sa nachádzajú. Nakoľko sa parcela reg. KN E č. 788/2 v k. ú. G. nachádza v zastavanom území obce (intraviláne) a podľa pôvodne predloženého geometrického plánu GP č. 13/2007 má ísť o pôvodne neknihovaný pozemok, tento v zmysle daného zákonného ustanovenia prešiel ku dňu 01.09.1995 do vlastníctva Obce Lopúchov, a preto zápis na LV č. XXX, k. ú. G. nezodpovedá uvedeným zákonným ustanoveniam. Vzhľadom na uvedené má nárok žalobcov smerovať voči obci, nie voči štátu, teda žalovaným má byť zrejme obec, kde v zmysle § 14 zákona č. 180/1995 Z. z. ide o nadobudnutie vlastníctva ex lege. Podľa žalovanej v 5./ rade, ak žalobcovia opierajú svoj vlastnícky nárok na sporné parcely o ich užívanie a o to, že ich právni predchodcovia na nich mali postaviť rodinný dom potom, čo ich nadobudli, má za to, že žalobcovia nepreukázali nadobúdaci titul, na základe ktorého mali ich predchodcovia sporné parcely nadobudnúť. Samotný užívací stav nepreukazuje vlastnícky nárok a je z procesného hľadiska vecou žalobcov, aby sa vysporiadali s uvedenými skutočnosťami, preukázali svoje tvrdenia a dôvodnosť uplatneného nároku vo vzťahu k sporným parcelám a uniesli dôkazné bremeno, pričom za daného stavu ich nárok nepovažuje za preukázaný a dôvodný. Na pojednávaní dňa 13.03.2023 zástupca žalovanej v 5./ rade uviedol, že rokovali so zástupcom žalobcov a bolo komunikované aj s vedením Slovenského pozemkového fondu ohľadom mimosúdneho riešenia tohto sporu, bola tam vôľa riešiť mimosúdne túto spornú vec. Mohli byť dobromyseľné vzťahy k iným parcelám, ale nie k štátnej parcele, dobromyseľnosť vo vzťahu k vydržaniu štátnej parcely žalobcovia podľa žalovanej v 5./ rade nepreukázali. Aj vo vyjadrení zo dňa 20.05.2025 (č. I. 498 spisu) žalovaná v 5./ rade uviedla, že vo vzťahu k novovytvoreným parcelám KN C 47/3, 48/3, 48/5, 48/7 a 48/10, vytvorených geometrickým plánom č. G1-58/2024 z parcely E KN 788/2, považuje žalobu za nedôvodnú. Poukázala na to, že z dokazovania a stanoviska Okresného úradu Bardejov, katastrálny odbor zo dňa 03.08.2018 vyplýva, že uvedené novovytvorené parcely tvorili pôvodne neknihovanú parcelu č. 584, ktorá ako pozemok v intraviláne obce prešla do vlastníctva Obce Lopúchov v zmysle § 14 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. ku dňu 01.09.1995, preto nárok žalobcov smerovať mal voči obci, nie voči štátu. Ak si žalobcovia opierajú svoj vlastnícky nárok k novovytvoreným parcelám KN C 47/3, 48/3, 48/5, 48/7 a 48/10 k. ú. G. z titulu kúpnej zmluvy zo dňa 10.05.1961, tak podľa žalovanej v 5./ rade jej predmetom bola kúpa pozemku zapísaného v PKV č. XXX, mpč. 111/2 v 1/6, kde predávajúci boli J. F. a E. F. a predmetom uvedenej kúpnej zmluvy nebola neknihovaná parcela mpč. 584 ani jej časť. Nebolo tak podľa nej v konaní preukázané, na základe čoho, na základe

akého titulu a z akých dôvodov mali právni predchodcovia žalobcov nadobudnúť časť štátnej parcely (súčasnej KN E 788/2), pôvodne neknihovaný majetok pod mpč. 584 a právni predchodcovia žalobcov nemohli byť dobromyseľní v tom, že im časť neknihovanej parcely mpč. 584 má vlastnícky patriť. Na základe doterajšieho konania tak podľa žalovanej v 5./ rade možno konštatovať, že žalobcovia vo vzťahu k novovytvoreným parcelám KN C 47/3, 48/3, 48/5, 48/7 a 48/10 v k. ú. G. nepreukázali dobromyseľnosť pri vstupe do držby k časti parcely KN E 788/2 (štátna parcela), ako podstatný predpoklad pre vydržanie časti štátnej parcely. Preto v časti novovytvorených parciel KN C 47/3, 48/3, 48/5, 48/7 a 48/10 v k. ú. G. navrhla žalobu zamietnuť. Aj vo svojom poslednom písomnom vyjadrení k veci (zo dňa 17.12.2025 na č. l. 544 spisu) žalovaná v 5./ rade žiadala vo vzťahu k daným novovytvoreným parcelám žalobu zamietnuť. Poukázala na stanovisko katastra zo dňa 03.08.2018, podľa ktorého v roku 1994 pri zakladaní právnych vzťahov k pôvodným nehnuteľnostiam bola prečíslovaná neknihovaná parcela č. 584 na parcelu KN E 788 a v roku 2007 uvedené reflektoval aj geodet pri zhotovení pôvodného geometrického plánu č. 13/2007, kde prakticky zidentifikoval pôvodnú neknihovanú parcelu č. 584 - cestu na súčasný stav - parcela KN E 788/2 (písomne aj graficky). Uviedla, že pôvodné neknihované parcely tvorili prevažne cesty, išlo o verejný majetok určený na spoločné užívanie, ktorý nebol a ani nemohol byť vo vlastníctve nejakej fyzickej osoby. Aj keď bola neknihovaná parcela č. 584 bez zapísaného vlastníka, nemohol ju ktokoľvek užívať dobromyseľne vo vedomí, že mu patrí, pokiaľ mu na to chýbal právny dôvod. Poukázala na judikatúru súdov (Ro NS ČR z 18.11.1999, sp. zn. 2Cdon 1728/97), podľa ktorej nemožno vydržať verejnú (obecnú) cestu. Uviedla, že ako vyplýva aj z predloženej Historickej ortofotomapy SR, ktorá je leteckým snímkom obce Lopúchov z roku 1950, neknihovaná parcela č. 584 k. ú. G. pretínala súčasnú parcelu KN E 788/2, k. ú. G..

10. Žalobcovia námietky žalovanej v 5./ rade voči žalobe nemali za dôvodné. Poukázali na to, že s výnimkou tejto žalovanej všetky ostatné subjekty prítomné v priebehu konania na strane žalovaných uznávali ich nárok. Na pojednávaní dňa 13.03.2023 žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu uviedli, že ich právni predchodcovia splnili podmienky vydržania k parcelám, ako sú špecifikované v geometrickom pláne. K samotnej reálnej deľbe dotknutých pozemkov došlo v dávnej minulosti a v podstate z hľadiska dobromyseľnosti rozhodujúca je kúpna zmluva z roku 1961, kde právni predchodcovia žalobcov nadobudli jednu z parciel dotknutých žalobou, a to už v čase, keď právni predchodcovia žalobcov, v danom prípade starí rodičia, kúpnu zmluvou previedli na pôvodných žalobcov 1./ a 2./ parcelu na postavenie rodinného domu, teda kúpna zmluva z roku 1961 bola tým právnym úkonom, ktorý svedčí o tom, že právni predchodcovia žalobcov dobromyseľne vstúpili do držby všetkých žalobou dotknutých nehnuteľností. Poukazujúc na skutočnosti ohľadom toho, ako sa ujali držby sporných nehnuteľností, ako si tam postavili rodinný dom, ako po celú dobu od roku 1961 doposiaľ nikto nespochybňoval ich vlastnícke právo, mali za to, že sú splnené podmienky na vyhovie žalobe v znení jej pripustených zmien. K námietke žalovanej v 5./ rade, že predmetom kúpy nebola daná (štátna) parcela, právny zástupca žalobcov na pojednávaní dňa 01.08.2025 uviedol, že až do roku 2011 táto bola vedená ako neknihovaná, bez vlastníka, teda nebolo možné ani predpokladať, že by mohla byť uzatvorená zmluva o prevode časti tejto parcely. V roku 1961, kedy bola uzatvorená kúpna zmluva, už bola vykonaná reálna deľba medzi vtedajšími vlastníkmi a z kúpnej zmluvy vyplýva, že ju právni predchodcovia žalobcov nadobúdali na výstavbu rodinného domu, k čomu aj došlo, preto by súd podľa nich žalobe mal vyhovieť. Je podľa žalobcov zjavné, že došlo k chybe spracovateľa pri ROEP, malo to ísť obci, išlo to štátu, do vlastníctva obce malo to ísť ex lege, ale tak ako je v spise zaznamenané, kataster sa vyjadril, že ako evidenčný orgán nie je oprávnený to bez rozhodnutia riešiť. Čo sa týka jednotlivých žalovaných, poukázali na to, že žalovaná v 1./ rade je sestrou pôvodného žalobcu 1/, k žalobe priložili aj darovaciu zmluvu o prevode, ktorá ale nebola zavkladovaná a čo sa týka napr. žalovaného v 4./ rade, ktorý rozhodnutím najviac by bol dotknutý a jeho najviac sa to týka, ani on nespochybňuje ich nárok. Čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie, poukázali na to, že nakoľko platí, že je treba vychádzať z údajov zapísaných v katastri, ak nie je preukázaný opak a platí hodnovernosť zápisov v katastri, majú za to, že ako žalovaný v 5./ rade je dôvodne označený štát - Slovenská republika. Na pojednávaní dňa 19.12.2025 žalobcovia prostredníctvom ich právneho zástupcu poukázali na to, že síce možno súhlasiť vo všeobecnosti so žalovanou v 5./ rade v tom, že neknihované parcely predstavovali aj cesty, verejné priestory, ale nemožno to vzťahovať na tú súdnu vec, nakoľko daná parcela, na danom mieste, ako je zrejmé, nikdy ako cesta neslúžila ani cestou nebola.

11. Žalobcovia na pojednávaní dňa 19.12.2025 prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedli, že nakoľko žalovaný v 1./ až 4./ rade uznali ich nárok, možno vo vzťahu k nim rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku a preto navrhujú vo vzťahu k nim také rozhodnutie, a čo sa týka žalovanej v 5./ rade, majú za to, že sú splnené podmienky na nimi navrhované určenie aj vo vzťahu k parcelám, ktoré sú evidované na žalovanú v 5./ rade.

12. Žaloba žalobcov bola súdu doručená dňa 10.12.2008, teda ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. - Občianskeho súdneho poriadku. Ten bol dňom 01.07.2016 nahradený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pričom podľa prechodných ustanovení CSP, a to konkrétne § 470 ods. 1 ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Vzhľadom na uvedené sa počnúc dňom 01.07.2016 aj sporná vec riadila ustanoveniami CSP.
13. Podľa § 282 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.
14. Podľa § 283 CSP ak na strane žalovaného vystupuje viacero subjektov, je na vydanie rozsudku pre uznanie nároku potrebné, aby nárok žalobcu uznali všetci žalovaní; to neplatí, ak ide o samostatné procesné spoločenstvo.
15. Podľa § 285 CSP odôvodnenie rozsudku pre uznanie nároku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre uznanie nároku.
16. K možnosti rozhodnúť spor o určenie vlastníckeho práva, alebo že vec patrí do dedičstva rozsudkom pre uznanie nároku, súd poukazuje napr. na rozsudky Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5C/3/2024, Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 22C/7/2022 a 11C/9/2018, Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 20C/138/2022, či Okresného súdu Ružomberok sp. zn. RK-3C/36/2020.
17. Nakoľko žalovaní v 3./ a 4./ rade žalobcami voči nim uplatnený nárok uznali a žalobcovia navrhli rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku, pričom ide u žalovaných v 3./ a 4./ rade o samostatné procesné spoločenstvo, vo vzťahu k nárokom uplatneným voči žalovaným v 3./ a 4./ rade, teda vo vzťahu k žalobcami požadovanému určeníu pokiaľ ide o geometrickým plánom č. 34513396-157/2023 zo dňa 02.01.2024, úradne overeným dňa 07.02.2024, novovytvorené parcely C KN č. 48/8 - zast. plocha a nádvorie o výmere 50 m² a 49/1 - orná pôda o výmere 803 m² (vytvorené z parcely E KN č. 751/3 zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. G. vo výlučnom vlastníctve žalovaného v 4./ rade) a novovytvorené parcely C KN 47/2 - záhrada o výmere 107 m², 48/1 - zast. pl. a nádvorie o výmere 201 m² a 48/2 - zast. pl. a nádvorie o výmere 73 m² (vytvorené z parcely E KN č. XXX/X zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. G. vo výlučnom vlastníctve žalovaného v 3./ rade), rozhodol súd rozsudkom pre uznanie nároku, a preto aj odôvodnenie rozsudku vo vzťahu k nim obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre uznanie nároku.
18. Čo sa týka žalovaných v 1./ a 2./ rade, hoci títo nárok žalobcov počas konania nijako nerozporovali, k žalobe sa nevyjadrili, nezúčastňovali sa pojednávani a tento ich postoj prisvedča tvrdeniam žalobcov, že aj oni ich nárok uznávajú (žalovaná v 1./ rade, ktorá je sestrou pôvodného žalobcu v 1./ rade, podpísala aj darovaciu zmluvu na č. I. 29 spisu, ktorou malo dôjsť ešte pred podaním žaloby k mimosúdne prevodu sporných pozemkov na pôvodných žalobcov), vo vzťahu k nim nebolo možné rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku, nakoľko chýbal na to procesný úkon vo vzťahu k súdu. Na rozdiel od Českej republiky slovenský procesný predpis - Civilný sporový poriadok neupravuje fikciu uznania ako § 153a ods. 3 českého Občianskeho súdneho poriadku. Podľa Civilného sporového poriadku uznanie nároku je procesným úkonom žalovaného, čo v praxi znamená, že toto uznanie je účinné jedine vtedy, keď sa urobí vo vzťahu k súdu. Ak žalovaný uzná nárok hmotnoprávnym úkonom voči svojmu žalobcovi, berie súd túto skutočnosť do úvahy pri rozhodovaní veci a posúdi ju podľa okolností konkrétneho prípadu, ale nemôže procesne rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku. Preto súd postoj žalovaných v 1./ a 2./ rade zobral do úvahy pri rozhodovaní veci, no nezakladal dôvod pre rozhodnutie rozsudkom pre uznanie nároku.
19. Pokiaľ ide o vykonané dokazovanie, vykonané boli v spore všetky stranami navrhnuté dôkazy. Súd vyhovel všetkým dôkazným návrhom strán, vykonanie žiadneho zo stranami navrhnutých dôkazov nezamietol.
20. Podľa § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.
21. Podľa § 134 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125). Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca. Pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

22. Podľa § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

23. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

24. Žalobcovia podanú žalobu založili na tvrdení o vydržaní predmetných parciel ich právnymi predchodcami (pôvodnými žalobcami v 1./ a 2./ rade). Hoci okruh žalovaných sa postupne počas 17-tich rokov trvania sporu opakovane menil jednak z dôvodov zmien súvisiacich s evidenciou pozemkov, ako aj z dôvodov prevodov a prechodov vlastníctva k nim, žiaden zo žalovaných, ktorí v priebehu sporu boli účastní konania s výnimkou žalovanej v 5./ rade, ktorá sa ale súčasne necíti byť vo veci pasívne legitimovaná, tvrdenia žalobcov, na ktorých zakladali svoju žalobu o vydržaní predmetných parciel a splnení všetkých podmienok vydržania nespochybňoval. Súd na základe komplexného vyhodnotenia postoja a vyjadrení všetkých žalovaných a všetkých konkrétnych okolností danej veci a výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobe bolo dôvodné vyhovieť, a to v celom rozsahu, teda aj vo vzťahu ku geometrickým plánom zo dňa 02.01.2024 novovytvoreným parcelám KN C 47/3, 48/3, 48/5, 48/7 a 48/10, kde jedine bol v spore učený návrh na zamietnutie žaloby (a to od žalovanej v 5./ rade ako v katastri zapísanej vlastníčky parcely E KN 788/2 o výmere 299 m² na LV č. XXX pre k. ú. G., z ktorej boli tieto parcely vytvorené).

25. Vydržaním sa nadobúda vlastníctvo bez ďalšieho, samotným uplynutím vydržacej doby bez toho, aby bol k tomu potrebný ešte ďalší právny úkon či rozhodnutie, na vydržanie musí preto súd, resp. iný orgán prihliadať aj bez návrhu (k tomu podporne viď napr. Fekete, I.: Občiansky zákonník 2. Veľký komentár. Bratislava, Eurokódex, 2011, komentár k § 134 strana 306).

26. Súdna prax, viď R 65/1972, Zošit č. 9, str. 484, Cpj 59/71 (k niektorým otázkam ochrany vlastníctva nehnuteľnosti a riešenia vzťahov medzi vlastníckymi susediacimi pozemkami) už dávnejšie akcentovala, že „hranica, podľa ktorej vlastníci svoje pozemky v minulosti pokojne a dobromyseľne užívali, stala sa obvykle následkom vydržania aj hranicou vlastníckou bez ohľadu na to, či bola v súlade so správnou hranicou mapovou či nie, a to aj v tom prípade, ak mapová hranica pred vydržaním bola správna.“

27. Pokiaľ ide o možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vydržaním právnymi predchodcami žalobcov vo vzťahu k časovým okolnostiam tu vedeného sporu, k tomu súd uvádza nasledovné. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v pôvodnom znení vydržanie neupravoval. Preto bolo potrebné vychádzať z toho, že po 1.4.1964 nebolo možné vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudnúť vydržaním, a to ani vtedy, ak vydržacia doba začala plynúť pred 1.4.1964, t. j. za účinnosti predchádzajúceho občianskeho zákonníka. Zákom č. 131/1982 Zb. s účinnosťou od 1.4.1983 bol opätovne do právneho poriadku zavedený inštitút vydržania, keď bol ním novelizovaný Občiansky zákonník, na základe ktorého platilo, že nepretržitou 10-ročnou držbou pozemku vydržala fyzická osoba vlastnícke právo k pozemku pre štát a sama nadobudla právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemku. Osobitne významné vo vzťahu k vydržaniu bolo ustanovenie § 507a, podľa ktorého sa pre účely vydržania podľa § 135a započíta aj čas, po ktorý občan alebo jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe pred 1. aprílom 1983. Tento zákon teda zaviedol princíp započítateľnosti doby držby pred jeho účinnosťou, vydržacia doba však neskončila skôr než za rok po jeho účinnosti, t. j. 31.3.1984 (§ 865 ods. 3 OZ). To znamenalo, že sa do vydržacej doby počítal aj čas, v ktorom zákon (OZ v znení platnom do 31.3.1983) vydržanie vôbec neumožňoval. Súčasná úprava vydržania zavedená zákonom č. 509/1991 Zb. obnovila od 1.1.1992 tradičné dôsledky spojené s vydržaním. Podľa § 872 ods. 6 OZ možno do vydržacej doby podľa § 134 započítať aj dobu držby uskutočnenej pred 1.1.1992. Zákon pre vydržanie určuje predpoklady, ktoré musia byť splnené po celú vydržaciu dobu, medzi ne patrí spôsobilý subjekt a predmet držby, dobrá viera, oprávnená držba po zákonom stanovenú dobu, uplynutie vydržacej doby.

28. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. októbra 2001, sp. zn. 3Cdo 80/01 (publikovaný ako R 83/2002) vlastníkom nehnuteľnosti sa počínajúc dňom 1. januára 1992 stane osoba ktorá má nehnuteľnosť v oprávnenej držbe nepretržite po dobu 10 rokov, a to i v prípade, že sa stala oprávneným držiteľom pred 1. januárom 1992; do doby oprávnenej držby pre vydržanie treba započítať aj dobu pred týmto dňom.

29. V priebehu konania neboli ničím spochybnené tvrdenia žalobcov, že pôvodní žalobcovia O. F. a J. F., R. S. uzatvorili manželstvo dňa 26.06.1958, že po uzavretí manželstva začali bývať v rodinnom

dome rodičov O. F., a to J. F. a E. F., R. A.. Uviedli, že už v tom čase rodičia O. F. disponovali stavebným pozemkom (fundušom) v obci Lopúchov, a to v rozsahu, v akom sa ujali jeho držby a užívania v rámci reálnej delby medzi vtedajšími pozemnoknižnými vlastníkmi. Poukázali na to, že vzhľadom na záujem právnych predchodcov žalobcov na osamostatnení sa po uzavretí manželstva a dispozíciu rodičov O. F. so stavebným pozemkom vhodným na výstavbu rodinného domu došlo dňa 10.05.1961 k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, ktorou J. F. a E. F., R. A., previedli na svojho syna O. a nevestu J. pozemok „na postavenie rodinného domu“. Mali za to, že na základe tejto kúpnej zmluvy dobromyseľne vstúpili pôvodní žalobcovia O. F. a J. F. do držby a užívania kúpou nadobudnutého pozemku vo vedomí, že nadobudli stavebný pozemok na výstavbu rodinného domu v rozsahu a hraniciach, ako ho užívali až do svojej smrti, teda v rozsahu, ktorý tvorí predmet tohto konania. Uvedená kúpna zmluva a opísané skutočnosti sú podľa názoru žalobcov tými okolnosťami, z ktorých možno objektívne usudzovať existenciu dobromyseľnosti právnych predchodcov žalobcov v tom, že im žalobou dotknuté pozemky patria ako vlastníkom. Poukázali na to, že od roku 1961 až doteraz nikto či už z pôvodných podielových spoluvlastníkov dotknutých parciel, alebo z ich právnych nástupcov nespochybňoval vlastnícke právo právnych predchodcov žalobcov k dotknutým pozemkom a toto právo až na zástupcu štátu uznali a nespochybnili ani v priebehu tohto súdneho konania, čím potvrdzujú, že ešte pred rokom 1961 došlo k reálnej delbe aj žalobou dotknutých parciel, na základe ktorej ešte rodičia O. F. nadobudli predmetný stavebný pozemok, na ktorom O. F. s manželkou J. postavili si rodinný dom.

30. Žalovaná v 5./ rade spochybňovala preukázanie titulu vstupu do držby právnych predchodcov žalobcov. V súvislosti s vydržaním súd uvádza, že pokiaľ ide o vstup do držby a dobromyseľnosť, titulom vstupu do držby môže byť platný titul, domnelý právny titul, ale aj ospravedliteľný omyl. Pokiaľ ide o vydržanie časti parcely, ak sa nadobúdateľ nehnuteľnosti chopí držby časti parcely, ktorú nekúpil, môže byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom aj tejto časti. Jedným z hľadísk pre posúdenie ospravedliteľnosti chyby držiteľa je v takomto prípade aj pomer plochy kúpeného a skutočne držaného pozemku. Otázka, či držiteľ veci bol v dobrej viere, nie je otázkou skutkovou, ale právnou. V bežnom živote dochádza často k tomu, že hranice pozemkov vymedzené hranicou užívania, sa nezhodujú s hranicami parciel, teda takých pozemkov, ktoré sú evidované v katastri nehnuteľností v podobe parciel, ktoré majú geometrické a polohové určenie a sú zobrazené v katastrálnej mape a označené parcelnými číslami. K nesúladu dochádza aj tak, že držiteľ ktorý kúpil pozemok, sa omylom chopí na základe kúpnej zmluvy i časti (prípadne i celého) susedného pozemku, ktorý v skutočnosti nekúpil, v omyle, že ide o časť jeho pozemku. V tomto prípade je tu domnelý (putatívny) titul, o ktorý sa držba opiera, a to kúpna zmluva, zakladajúca vlastníctvo ku skutočne kupovanému pozemku. K tomu, aby bolo možné držbu považovať za oprávnenú, je potrebné posúdiť, či omyl držiteľa, ktorý viedol k uchopeniu držby, bol ospravedliteľný. Judikatúra vychádzajúca z prezumpcie dobrej viery držiteľa, pripúšťa oprávnenú držbu v prípade, že sa držiteľ chopí i (časti) susedného pozemku, ktorý v skutočnosti nekúpil. Z pohľadu dobrej viery držiteľa významná je aj skutočnosť, ak skutočný vlastník pozemku po celú dobu držby nedal najavo svoj nesúhlas a nebránil svoje vlastnícke právo. To nasvedčuje záveru, že ani on nepredpokladal, že sused drží časť jeho pozemku. Ak sú dané uvedené skutočnosti, potom možno dobrú vieru držiteľa vylúčiť len v prípade, že sú tu okolnosti, z ktorých vyplýva, že držiteľ vedel alebo musel vedieť, že drží cudzí pozemok (jeho časť). Naopak, dobrú vieru držiteľa nevylučuje, že si nenechal nadobudnutý pozemok odborne vymedziť (podporne NS ČR 22Cdo 2451/2011).

31. Ak niekto nadobudne vlastnícke právo k pozemku a pritom sa v dôsledku ospravedliteľného omylu (vyvolaného napríklad tým, že mu prevodca odovzdá pozemok v hraniciach, ako ho sám užíval) uchopí aj držby susedného pozemku, bude držiteľom oprávneným. V prípadoch, keď niekto nadobudne vlastníctvo k pozemku a súčasne sa uchopí držby časti alebo celého susedného pozemku, právnym titulom držby je v takom prípade nadobúdacie titul ku skutočne vlastneným pozemkom (napr. kúpna zmluva) a i keď ide o tzv. putatívny titul, je postačujúci. Ani samotná skutočnosť, že držiteľ nenechal vytýčiť hranice ním vlastnených pozemkov a nezistil tak, že drží aj časť pozemku, ktorého vlastníkom nie je, nevylučuje jeho oprávnenú držbu. V rámci hľadísk pre posúdenie ospravedliteľnosti chyby držiteľa záleží aj na tvare pozemkov, ich umiestnení v teréne, keď u pozemku pravidelného tvaru možno spravidla lepšie odhadnúť výmeru než u pozemku nepravidelného. Ak ani vlastník susedného (držaného) pozemku si neuvedomil, že nadobúdateľ drží aj časť jeho pozemku, bude to naznačovať objektívnu ospravedliteľnosť chyby (podporne NS ČR 22Cdo 4663/2010, alebo 22Cdo 1838/2010).

32. Dobrá viera zaniká v okamihu, keď sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosť o tom, že mu vec po práve patrí. Pri posudzovaní otázky, či v danom prípade boli

splnené podmienky oprávnenej držby vedúce k vydržaniu, nemožno vychádzať len zo skutočnosti, že stav vzniknutý v dôsledku uchopenia držby nebol v súlade s údajmi uvedenými v pozemkovej knihe, prípadne v inej verejnej knihe, o ktorých sa držiteľ nepresvedčil. Je potrebné brať do úvahy všetky okolnosti, za ktorých bola držba uchopená. Samotná skutočnosť, že držiteľ nenechal vytýčiť hranice ním vlastnených pozemkov a nezistil tak, že drží aj časť pozemku, ktorého vlastníkom nie je, nevylučuje jeho poctivú držbu podľa OZO, ani držbu oprávnenú podľa občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (podporne napr. NS ČR 22Cdo 3688/2008).

33. Teda podľa Občianskeho zákonníka, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. V pochybnostiach sa má za to, že držba je oprávnená (§ 130 ods. 1 OZ). Pre posúdenie držby nadobúdateľa pozemku ako oprávnenej nie je nutné, aby nadobúdateľ text zmluvy a svoju predstavu o jej predmete porovnal s katastrálnou mapou alebo so zameraním hraníc pozemku (NC ČR 22Cdo 1733/2012).

34. Ustanovenie § 130 ods. 1 veta druhá OZ o tom, že v pochybnostiach sa má za to, že držba je oprávnená sa nevzťahuje na akúkoľvek držbu, ale len na držbu, ktorá sa opiera o objektívne prijateľnú dobrú vieru držiteľa o tom, že je vlastníkom veci, a to na základe aspoň domnelého právne relevantného právneho titulu. Toto ustanovenie sa aplikuje v prípade, kedy aj napriek tvrdeniu a preukazovaným skutočnostiam svedčiacim o oprávnenej držbe pretrvávajú v tomto smere určité pochybnosti o och existencii či pravdivosti (podporne napr. NS ČR 876/2011).

35. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 119/2007 pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Vo všeobecnosti platí, že, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí. Pre zánik dobromyseľnosti a následné prerušenie vydržacej doby je teda rozhodujúca vedomosť držiteľa o týchto skutočnostiach.

36. Vydržanie je teda jednou z právnych skutočností, na základe ktorých dochádza k nadobudnutiu vlastníctva k veci. V zmysle § 134 Občianskeho zákonníka sa držiteľ stane vlastníkom veci, ak je jeho držba oprávnená a trvá nepretržite zákonom ustanovenú dobu. Výsledkom splnenia všetkých zákonom požadovaných predpokladov vydržania je nadobudnutie vlastníckeho práva k veci vydržiteľom, a to okamihom uplynutia vydržacej doby. Keďže právny následok nastáva priamo zo zákona, nevyžaduje sa k tomu konštitutívne rozhodnutie štátneho orgánu. Nevlastník veci sa považuje za oprávneného držiteľa vtedy, ak sa jeho držba opiera o nejaký právny titul (iný ako vlastnícky) a prípadne aj vtedy, ak v dobrej viere opiera svoju držbu o domnelý právny titul a o ospravedliteľný omyl. Rozlišujúcim kritériom, či ide o držbu oprávnenú, alebo neoprávnenú je dobrá viera držiteľa v tom, že mu držaná vec patrí, resp. jej absencia. Existencia dobrej viery, t. j. dôvodné presvedčenie držiteľa, sa posudzuje objektívne. Ustanovenie § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyžaduje, aby oprávnený držiteľ bol v dobrej viere so zreteľom na všetky okolnosti, že mu vec patrí. Dobromyseľnosť oprávneného držiteľa musí vyplynúť z posúdenia všetkých okolností, za ktorých došlo k držbe a za ktorých držba prebiehala. Nejde tu teda o to, že niekto bol v konkrétnej situácii skutočne v dobrej viere, že mu vec patrí, ale o to, či okolnosti daného prípadu nasvedčujú, že sa niekto správal ako oprávnený držiteľ. Dobromyseľnosť oprávneného držiteľa podľa „stredného Občianskeho zákonníka“ a terajšieho Občianskeho zákonníka musela, resp. musí byť daná počas celého plynutia vydržacej doby.

37. Súd na základe vyhodnotenia všetkých vyjadrení všetkých strán sporu a všetkých dôkazov jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti prihliadajúc na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, nemal dôvod pochybovať, že právní predchodcovia žalobcov držby pozemkov chopili sa oprávnene a dobromyseľne. Toto možno mať za preukázané. Vo vzťahu k spochybňovaniu právneho titulu vstupu do držby žalovanou v 5./ rade súd poukazuje na to, že právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby a jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby.

38. Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.11.2018 sp. zn. II. ÚS 484/2015 pri poskytovaní súdnej ochrany v súvislosti s nadobúdaním vlastníckeho práva vydržaním treba za podstatu a zmysel základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd považovať

taký výklad ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka, ktorý podporuje zákonnú intenciu uviesť do súladu dlhodobý faktický stav nepretržitej držby oprávneným držiteľom (ktorý je po stanovenú dobu objektívne presvedčený o svojom domnelom vlastníckom práve) so stavom vlastníckym. A contrario, výklad, ktorý túto možnosť vylučuje, resp. ju obmedzuje podstatným spôsobom, nemôže byť považovaný za ústavne konformný. Pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie.

39. Súd poukazuje tiež na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. mája 2024 sp. zn. 1VCdo/1/2024 potvrdzujúci záver, že právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, teda napr. či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie.

40. V tu súdnej veci jediný, kto spochybňoval splnenie podmienok vydržania u právnych predchodcov žalobcov, bola žalovaná v 5./ rade. Nikto z ostatných žalovaných, či už minulých alebo súčasných, tvrdenia žalobcov o dávnej reálnej delbe medzi vtedajšími pozemnoknižnými vlastníckymi a o tom, že na základe kúpnej zmluvy z roku 1961 dobromyseľne vstúpili pôvodní žalobcovia O. F. a J. F. do držby a užívania kúpou nadobudnutého pozemku vo vedomí, že nadobudli stavebný pozemok na výstavbu rodinného domu v rozsahu a hraniciach, ako ho užívali až do svojej smrti, teda v rozsahu, ktorý tvorí predmet tohto konania, nespochybnil. S výnimkou žalovanej v 5./ rade pritom u všetkých ostatných žalovaných išlo o miestnych ľudí poznajúcich miestne pomery a miestnu históriu a súčasníkov pôvodných žalobcov, prípadne o ich právnych nástupcov. Stranou konania na strane žalovanej pritom bola od počiatku sporu aj samotná Obec Lopúchov (o ktorej žalovaná v 5./ rade sama tvrdila, že práve ona mala nadobudnúť ex lege dané, sporné pozemky v intraviláne a že preto ona mala byť v skutočnosti pasívne vecne legitimovaná v časti týkajúcej sa parcely E KN 788/2) a ani táto obec (za ktorú na základe plnomocenstva na č.l.202 spisu mal konať aj súčasný žalovaný v 2./ rade ako zástupca starostu) ani osobne, ani sprostredkovane cez daného zástupcu starostu a v súčasnosti žalovaného v 2./ rade počas celého konania nespochybnila dobromyseľnosť pôvodných žalobcov, ich nepretržitú oprávnenú držbu ani to, že ich v tejto držbe počas viac ako 60-tich rokov nikto (vrátane štátu či obce) nerušil.

41. Tvrdenia žalobcov, ktorými popisovali okolnosti a časové súvislosti uchopenia sa držby a ich tvrdenia, že išlo o držbu oprávnenú potvrdzujú aj listinné dôkazy. Podľa rodného listu na č. I. 376 spisu bol pôvodný žalobca v 1./ rade - O. F. narodený dňa XX.XX.XXXX, dieťaťom rodičov J. F. a E. F., R. A.. K titulu vstupu do držby súd uvádza, že žalobcovia predložili súdu ako dôkaz kúpnopredajnú zmluvu uzavretú dňa 10.05.1961 registrovanú štátnym notárstvom v Bardejove dňa 22.11.1961, ktorou predávajúci (rodičia pôvodného žalobcu v 1./ rade J. F. a E. F., R. A.) odpredali nehnuteľnosť zapísanú v pozkn. zápisnici č. 154 mpč. 111/2, k. ú. G. „ako parcelu na postavenie rodinného domu“ s tým, že zmluva podlieha schváleniu ONV podľa zákona č. 65/51 Zb. Podľa výpisu z pozemkovej knihy pre Obec Lopúchov, číslo zápisnice 296 bola výmera role 111/2 Ivanova studňa 2158 m². Aj obsah žalobcami predloženého pozemnoknižného návrhu na vklad vlastníckeho práva vo vložke čís. 154 poz. knihy k. ú. G. a uznesenia súdu zo dňa 22.11.1961 (pôvodný tam sa nachádzajúci vytlačený zápis vkladu vlastníckeho práva bol a/ O. F. na 1, b/ J. F., R. C. na 1 s až dodatočným ručným upravením na 1/12 a 1/12) svedčí záveru o dobromyseľnosti, ktorá ako už bolo uvedené môže byť založená aj na omyle, ktorý je ospravedlňiteľný. Pôvodní žalobcovia nadobudli kúpou pozemok ako parcelu na postavenie rodinného domu, ten aj postavený bol, jeho postaveniu a užívaniu nikto nebránil.

42. Ako vyplýva z geometrického plánu č. XXXXXXXX-XXX/XXXX zo dňa 02.01.2024, novovytvorená parcela KN C 48/3 sa nachádza priamo pod rodinným domom, pričom jeden jeho roh sa nachádza pred ňou (parcela 48/2) a druhý roh domu je za ňou (ide o parcelu 48/4). Aj skutočnosť, že zapísaní vlastníci daných „rohov“ pozemkov pod rodinným domom poznajúci miestne pomery splnenie podmienok vydržania nespochybňujú, keď vlastník novovytvorennej parcely 48/2, na ktorej sa nachádza podstatná časť predmetného domu, nárok žalobcov uznal, svedčí o tom, že pri nadobudnutí pozemku na výstavbu rodinného domu a jeho výstavbe na danom pozemku pôvodní žalobcovia boli dobromyseľní v tom, že im patrí. Ak by súd zamietol žalobu v časti novovytvorených parciel evidovaných na žalovanú v 5./

rade (medzi nim aj čo do novovytvorenej parcely 48/3), vznikol by stav, že oba konce rodinného domu nachádzali by sa na vysporiadaných pozemkoch vo vlastníctve žalobcov (vo vzťahu k podmienkam vydržania ktorých nikto nič nenamietal) a stred domu by žalobcom nepatrilo. Žalovaná v 5./ rade spochybnila dobromyseľnosť vstupu do držby čo sa týka časti parcely E KN 788/2, predtým mpč. 584, s tým, že malo ísť o neknihovaný pozemok, cestu a tvrdila, že pôvodní žalobcovia mohli byť dobromyseľní k ostatným parcelám, ale nie k tejto. Súd však má v daných, konkrétnych okolnostiach veci za to, že ak boli pôvodní žalobcovia dobromyseľní a splnili podmienky nadobudnutia vlastníctva k pozemkom (novovytvoreným parcelám C KN 48/2, 48/4, 48/6 a 49/2), keďže ide o jeden súvislý a zastavaný pás, potom je logický záver, že boli dobromyseľní aj čo do časti (cca stred) zodpovedajúcej novovytvorenej parcele C KN 48/3. Podľa § 130 ods. 1 pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

43. Ak by v prípade parcely E KN 788/2 v čase vstupu do držby a v čase výstavby rodinného domu a stavieb žalobcov skutočne išlo o cestu, čo žalovaná v 5./ rade uvádza ako dôvod, pre ktorý žalobcovia nemohli byť dobromyseľní a nemohli ju ani sčasti vydržať, potom nie je zrejmé, ako by mohli nielen pôvodní žalobcovia, ale aj ďalší susediaci vlastníci (napr. N. F.) legálne postaviť na danej ceste stavby a nie je zrejmé, ako by susediaci vlastníci pôvodných žalobcov mohli v minulosti vysporiadať svoje časti pôvodnej parcely E KN 788/2, predtým mpč. 584 (teda cesty). Žalobcovia nemôžu doplácať na chyby štátnych orgánov, či neuskutočnenú delimitáciu na obec. Súd nemá za preukázané tvrdenie, že v danom čase išlo o cestu a že pôvodní žalobcovia a ostatní vlastníci v obci, resp. ich právni predchodcovia vedeli že má ísť o cestu, neknihovanú parcelu. Ani snímok historickej ortofotomapy predložený žalovanou v 5./ rade a jej súčasný stav nevyvracia uvedené závery o dobromyseľnosti. Sú na ňom pásy roľ, lúk, nevyplýva z nich, že by malo ísť o cestu či verejný majetok, ak by tomu tak bolo, ako by im mohlo byť dovolené, a to hneď viacerým tam stavať, a vyvstáva potom otázka kde bol vlastník, riadny hospodár viac ako 60 rokov. Nie sú to voľné, ale zastavané pozemky a žiadne čierne či neoprávnené stavby nikto netvrdí.

44. Súd poukazuje na oznámenie Okresného úradu Bardejov - katastrálneho odboru zo dňa 03.08.2018 (č. I. 252 spisu), z ktorého vyplýva, že „Parcela EKN 788/2, na ktorú je poukázané na LV XXX, bola zapísaná v roku 1994 pri zakladaní právnych vzťahov k pôvodným nehnuteľnostiam. Pri tejto činnosti bola prečíslovaná pôvodná parcela mpč. 584 na parcelu EKN 788. Podľa pozemkovoknižného parcelného protokolu sa jedná o neknihovaný majetok. V roku 2011 v kat. území G. bol schválený operát Registra obnovenej evidencie pozemkov (ďalej len „ROEP“) právoplatným rozhodnutím Správy katastra Bardejov U. XX/XXXX/XX zo dňa 09.12.2011, čo vyplýva zo zákona 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom. Po nadobudnutí jeho právoplatnosti bolo predložené na zápis do katastra nehnuteľností pod číslom konania C 21/2011. V tomto prípade, nakoľko na uvedenú parcelu EKN 788 už bol založený LV XXX, spracovateľ požiadal správny orgán o podlomenie parcel v rámci ROEP s podlomením na EKN 788/2, 788/3, 788/4 a 788/5, keďže jej priebeh pretínal vlastnícky vysporiadané parcely registra „C“ v intraviláne, teda s umiestnením pozemku 1.“

45. Ak by platili tvrdenia žalovanej v 5./ rade, potom nebolo ňou zodpovedané, ako a na základe čoho bolo možné uvedené, samotným katastrom potvrdené vlastnícke vysporiadanie a zastavanie ostatných parcel, ktoré pretínal priebeh tejto parcely. Aj zo snímku z mapy predloženého súdu Správou katastra Bardejov dňa 07.07.2011 (č. I. 78 spisu) je zrejmé, že skoro celý koridor, o ktorom žalovaná v 5./ rade tvrdí, že bol cestou je zastavaný, resp. vysporiadaný. Aj katastrálna mapa potvrdzuje, že na pôvodnej parcele (EKN 788) sa nachádzajú nielen stavby žalobcov, ale aj ďalších vlastníkov, pričom v jej priebehu, medzi parcelami 788/2 a 788/3 nachádzajú sa vysporiadané parcely N. F., ďalej medzi parcelami 788/3 a 788/4 vysporiadané parcely E. F. a ďalej medzi parcelami 788/4 a 788/5 parcely a stavby N. L. a K. L., R. F.. Aj uvedené skutočnosti podľa názoru súdu potvrdzujú tvrdenia žalobcov a ich dobromyseľnosť a oprávnenú držbu.

46. Vo vzťahu k poukazu žalovanej v 5./ rade na rozhodnutie NS ČR 2Cdon 1728/97, že nemožno vydržať verejnú obecnú cestu súd uvádza, že tam išlo o opačný prípad ako v tu súdnej veci. Podľa uvedeného rozhodnutia kto užíva cudzí pozemok v domnení, že ide o verejnú cestu, nie je v oprávnenej držbe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu cesty. Tu ale nebolo preukázané, že predchodcovia žalobcov užívali pozemok s vedomím, že ide o verejnú cestu. Práve naopak, všetky okolnosti svedčia tomu, že zjavne tak ako ostatní vlastníci ani oni nevedeli, že by mohlo ísť o akúsi cestu, neknihovaný pozemok, inak by nemohli byť na daných pozemkoch postavené stavby a nemohli by byť vysporiadané. Z pohľadu dobrej viery držiteľa významná je aj skutočnosť, ak skutočný vlastník pozemku po celú

dobu držby nedal najavo svoj nesúhlas a nebránil svoje vlastnícke právo. Aj to že štát, jeho orgány (išlo o 60-te roky), ani obec nedali najavo svoj nesúhlas a nebránili svoje vlastnícke právo podporuje záver o dobromyseľnosti pôvodných žalobcov. Ako vyplýva z kúpnopredajnej zmluvy z 10.05.1961, išlo o roľníkov, preto aj správanie zúčastnených (tak predchodcov žalobcov, ako aj orgánov štátu) nemožno hodnotiť len z pohľadu dnešnej optiky, v čase voľne dostupných katastrálnych máp a listov vlastníctva.

XX. Nebola preukázaná ani zistená žiadna zlá vôľa, nepoctivý úmysel predchodcov žalobcov a že držiteľ vedel alebo musel vedieť, že drží cudzí pozemok. Aj podľa už uvedeného rozhodnutia 1VCdo/1/2024 rozhodujúcim vždy je, či držiteľ konal poctivo, čo tu splnené podľa názoru súdu je.

48. Ako súd uviedol, aj judikatúra, vychádzajúc zo zákonom prezumovanej dobrej viery držiteľa (viď § 130 ods. 1 Obč. zákonníka) pripúšťa oprávnenú držbu v prípade, že sa držiteľ chopí i pozemku, ktorý v skutočnosti nekúpil. Parcely, ktorých vydržanie žalovaná v 5./ rade namieta majú výmeru 2 m² (47/3), 61 m² (48/3), 1 m² (48/5), 59 m² (48/7) a 11 m² (48/10). Spolu teda ide o 134 m². Ostatné okolité parcely, ktorých vydržanie sporné nie je majú výmeru 1388 m². Aj samotná výmera, tvar parciel vedú súd k záveru o ospravedliteľnom omyle predchodcov žalobcov, k čomu súd opäť pripomína, že vlastníci poznajúci miestne pomery a prichádzajúci o podstatne väčšie výmery svojich zapísaných pozemkov (napr. N. F.) vlastnícke právo predchodcov žalobcov uznali, podmienky vydržania nerozporovali.

49. Právnym predchodcom žalobcov (pôvodným žalobcom) uplynula desaťročná vydržacia doba, keďže od času nadobudnutia nehnuteľností (1961) uplynulo viac ako 10 rokov. Pôvodný žalobcovia spíňali už k 1.1.1992 podmienku nepretržitej držby trvajúcej po dobu desať rokov, a zároveň boli držiteľom oprávneným (t. j. boli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľní o tom, že im pozemok patrí), preto nadobudli vlastnícke právo k pozemkom vydržaním. V užívaní nehnuteľností neboli nijakým spôsobom rušení. Najneskôr by k vydržaniu vlastníckeho práva došlo na základe zák. č. 501/1991 Zb. (novela OZ) s účinnosťou od 1.1.1992. Inštitút vydržania je vo svojej podstate založený na nečinnosti vlastníka ako opaku dobromyseľného ovládania veci držiteľom.

50. V materiálnom právnom štáte občan nemá a nesmie doplácať na nečinnosť, či chyby štátnych orgánov (tu potvrdené oznámením katastra). Neobstojí námietka nedostatku vecnej pasívnej legitimácie žalovanej v 5./ rade, lebo v katastri nehnuteľností je ako vlastníka parcely E KN 788/2 zapísaná ona, nie obec, čo žalobcovia nevedia ovplyvniť, preto dôvodne v dôvere v správnosť postupu štátnych orgánov a hodnovernosť zápisov v katastri žalovali zapísaného vlastníka. Zároveň ten, kto podľa žalovanej v 5./ rade mal byť v skutočnosti žalovaným (obec), ich nárok nepopiera. Preto i keď žalovaná v 5./ rade uvádzané teoretické východiská a premisy sú vo všeobecnosti správne, nie sú použiteľné v absolútne špecifických okolnostiach tu súdnej veci uvedených vyššie. Preto súd žalobe vyhovel. Okruh strán bol úplný, žalobcovia preukázali že O. F., R. F. a manželka J., R. C., sú v skutočnosti pôvodní žalobcovia v 1./ a 2./ rade.

51. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení ako podmienka úspešnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP je daný, nakoľko je potrebné zosúladiť faktický, užívaci a právny stav a na prededenie majetku pôvodných žalobcov je potrebné toto súdne rozhodnutie. Ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastníka spornej nehnuteľnosti, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, lebo len také súdne rozhodnutie môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností (ZSP 48/2004).

XX. Z predloženého geometrického plánu vyplýva, že bol vyhotovený dňa 02.01.2024 a overený Okresným úradom Bardejov pod č. G1-58/2024, t. j. po 30.09.2018. Z uvedeného dôvodu, v súlade s § 79 I ods. 2 katastrálneho zákona, nie je predmetný geometrický plán pripojený k tomuto rozsudku.

53. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 CSP v spojení s článkom 7 ods.1 základných princípov CSP.

54. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

55. Podľa článku 7 ods. 1 základných princípov CSP súdne konanie sa zásadne začína na návrh strany sporu, pričom predmet konania určujú strany sporu postupom ustanoveným zákonom.

56. V zmysle aktuálnej procesnej úpravy súd o nároku na náhradu trov konania rozhoduje aj bez návrhu. Konečné rozhodnutie súdu teda musí obsahovať výrok o trovách konania. Zároveň ale platí dispozičný princíp, podľa ktorého predmet konania a rozhodovania určujú strany (článok 7 ods. 1 základných princípov CSP) a v súlade s ktorým je stranám sporu daná možnosť výslovne prejaviť vôľu náhradu trov konania súdnym rozhodnutím osobitne neupraviť/nepriznať.

57. V spore úspešní žalobcovia náhradu trov konania neuplatnili, výslovne navrhli o trovách konania rozhodnúť tak, že ich náhrada nebude priznaná žiadnej zo strán sporu. Vzhľadom na uvedené súd o trovách konania, rešpektujúc autonómnu vôľu strán a dispozičný princíp rozhodol tak, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môžu podať odvolanie žalovaní v 1./, 2./ a 5./ rade do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov. Pre žalovaných v 3./ a 4./ rade odvolanie **n i e j e** prípustné (§ 356 písm. a/ CSP) okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia a odvolania proti výroku o nároku na náhradu trov konania.

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.